

Panssarijoukot muistivat kaavilaista Marskin ritaria

Jääkärikapteeni Albert Räsänen (1895-1963) ei ollut ulkoisesti koolla pilattu, mutta sitäkin lujempi ja vaikuttavampi sotilaana. Panssarijoukkojen mukana taistellut maarianvaaralainen oli viime jatkosodan aikana ensimmäinen panssarimies, joka ylennettiin ansioistaan Mannerheimin ristin ritariksi.

Suomen panssarivoimat eivät ole unohtaneet hänen saavutuksiaan, ja niinpä Räsänen on yksi niistä kymmenestä panssarimiehestä, joita aselaji halusi kunnioittaa nyt seppeleellään satavuotisjuhliinsa liittyen. Albert sai oman seppeleensä haudalleen maanantaina helmikuun 15. päivänä. Jopa kolmisenkymmentä henkeä oli kunnioittamassa suuren kaavilaisen soturin muistoa, joukossa myös hänen sukuaan. Räsänen viimeinen leposija on Kaavin hautausmaan kiekkokaukalon puoleisessa päässä.

Sepeleellä muistettavien joukossa on Albert Räsänen lisäksi neljä muuta Marskin ritariksi ylennettyä panssarimiestä – heidän joukossaan panssarijoukkojen legendaarinen komentaja kenraali Ruben Lagus.

Maarianvaarassa Heikki ja Juliana Räsänen poikana syntynyt Albert oli yksi niistä kolmesta kaavilaisesta jääkäristä, jotka lähtivät nuorena sotaoppiin Saksaan palatakseen sieltä turvaamaan Suomen itsenäisyyttä vuoden 1918 sisäisessä välienselvittelyssä.

Niin Tampereen kuin Viipurinkin rajuihin taisteluihin osallistunut Räsänen oli saanut tuntuman sotaan jo jääkärinä saksalaisjoukkojen mukana Aa- ja Misse-jokien taisteluissa Baltiassa. Jo siellä olivat tulleet esiin myös hänen erinomaiset ominaisuutensa sotilaana: rauhallinen, palvelualtis ja rohkea jopa hurjapäisyyteen asti.

Vapaussodan jälkeen Albert Räsänen jäi puolustusvoimain palvelukseen väepelin vakanssilla, mistä hän vuonna 1926 käydyn reserviupseerikoulun ja myöhempien sotilasansioittensa myötä ylennettiin lopulta jääkärikapteeniksi. Albertin isänmaallista mieltä kuvaa, että 1920-luvun alussa hän lähti vapaaehtoisena mukaan myös ns. Vienen retkelle, joka ei tosin tuottanut Karjalalle toivottua itsenäisyyttä.

Albertin sanotaan olleen erittäin kiinnostuneen tekniikasta. Asetovereitten mukaan hänen sanotaan tienneen ”kaiken tekniikasta”. Näin oli luonnollista, että hän lähti kehittämään uutta panssarivaunukalustoa ja sen käyttöä sodassa ensimmäisessä palvelupaikassaan 3. jääkärirykmentissä, jonka pohjalta muodostettiin pian nykyisten panssarijoukkoja edeltänyt erillinen Hyökkäysvaunurykmentti.

1930-luvulla ja välirauhan aikaan 1940-luvulla Albert Räsänen opetti panssariasetta sotakouluissa, ja toimi talvisodassa Panssaripataljoonan komppanianpäällikkönä Karjalan kannaksella.

Todellisen läpimurtonsa panssariupseeri teki heti jatkosodan alussa Tuuloksen ja Petroskoin – suomalaisittain Äänislinnan - taisteluissa syksyllä 1941, kun suomalaiset etenivät kohti Äänistä.

Käytössään olleen venäläisen T-28 -panssarivaunun turvin hän teki joukoille tietä tavalla, jonka ylipäällikkö Mannerheimkin katsoi nimikkoristinsä arvoiseksi. Marraskuun 19. päivänä 1941 myönnetyin ristin perusteissa Albertin toimintaa Tuuloksessa raskaan panssarijoukkueen johtajana sanotaan esimerkillisen rohkeaksi ja tarmokkaaksi. Petroskoissa Albertin miehineen ja panssareineen ”murtautui vihollisen vahvasti varustettuihin aseisiin tuhoten lukuisia bunkkereita ja jatkoi hyökkäystä pimeällä kulkien itse jääkäreiden ja panssarivaunujen edellä”.

Jatkosodassa Albert Räsänen lähenteli jo 50 vuoden ikää, ja hän jäikin sitten eläkkeelle heti taisteluiden tauottua 1944. Rohkea soturi palasi viettämään rauhallista elämää kotikylällään pienessä mökissä, jota hän laajensi ja johon hän sai rinnalleen myös vaimon, tutun kotikylän tyttären Aino Järveläisen. Ainolla oli valmiina poika, mutta yhteisiä lapsia ei syntynyt. Kesäpaikaksi rakennettiin Myhkyrin saareen Rikkavedelle mökki, missä Albert kalasteli ja viihtyi oikeinkin hyvin.

Pieni mies, joka ryhdikkäästi keppi kädessä kulki päiväkävelyllä. Tällaisena muistavat vanhemman polven maarianvaaralaiset ritari Albertinsa, taistelujen miehen, joka osasi nauttia myös rauhasta.

Seppo Kononen